

VAL OG TØL

Royndirnar siga, at tað ikki er fyrr enn í síðstu løtu, at hetta fæst frá hondini. Tað er møguleiki fyri, at alt er avgreitt, tá ið hesar reglur verða prentaðar, men sannlíkt er tað, at tað verður leygarnátt og kanska leygardagur, áðrenn telvingin verður heilt liðug.

Smærru flokkarnir

Løgmaður ætlaði at halda fast við útspælið upp á sjeý landsstýrismenn – íroknað løgmann – sum Sambandsflokkurin spældi út við í valstriðnum. Hetta er ynski, sum ikki gjørdist veruleiki. Tað er á landsstýrisfundum, at avgerðirnar verða tiknar, og harvið hevði tað tyngt um politiska arbeiðið, um ein samgonguflokkur ikki var í landsstýrinum. Tí fáa smáu flokkarnir ein landsstýrismann í part.

Tað er bara eina ferð komið fyri, at ein flokkur hevur verið partur av landsstýrissamgongu uttan at eiga umboð í landsstýrinum. Sjálvstýrislandsstýrið frá 1963-1966 var mannað við umboðum fyri Fólkaflokkin, Tjóðveldisflokkin og Sjálvstýrisflokkin. Framburðsflokkurin hjá Kjartani Mohr var partur av parlamentariska grundarlagnum uttan at eiga landsstýrissess. Harafturímóti var Kjartan Mohr leskaður við týðningarmiklum nevndarsessum í lögtinginum.

Bill Justinussen, sum áður hevur verið landsstýrismaður í heilsumálum, er besta boðið upp á landsstýrismann hjá Miðflokkinum, og Jógvan Skorheim, varaborgarstjóri í Klaksvík, er besta boðið upp á landsstýrismann fyri Sjálvstýrisflokkin.

Tað er áður sætt, at tað ber væl til at rokera við málsøkjum og so at siga uppfinna nýggj aðalráð. Soleiðis kann tað eisini ganga hesa ferð. Tá ið fullveldissamgongan varð skipað í 1998, setti Sjálvstýrisflokkurin upp á at fáa tveir landsstýrismenn. Tað eydnaðist, og oljumálaráðið varð seymað til Eyðun Elttør at umsita.

Rósa og løgmaður

Hjá Sambandsflokkinum verður Kaj Leo Holm Johannesen løgmaður við styrktum mandati sammett við tað, sum hann hevði fyri trimum árum síðani. Hóast hann tykist duga væl at lurta og laga seg til ynskini hjá valfeløgnum kring landið, so eigur hann hesa ferð at hava nógv størri leiklut í at gera av, hvør verður landsstýrismaður fyri Sambandsflokkin.

Tað ber ikki til hjá løgmansflokkinum at vera við í samgongu uttan at hugsa um javnstøðuna. Rósa Samuelsen hevur verið landsstýrismaður í almanna-málum, og hon fekk dygga álitisvátan á lögtingsvalinum. Tað er mest beint fram, at hon heldur fram í tí sessinum ella í øðrum landsstýrissessi, um

Sambandsflokkurin ikki fær almanna-mál. Hetta málsøkið er tað tyngsta av øllum. Tí átti tað at verið áhugavert at umsitið. At tað er sera krevjandi og tyngjandi, og tiskil ber nógv umrøðu við sær – og hon verður ikki minni um stórar sparingar skulu fremjast – so kann tann møguleikin hugsast, at Sambandsflokkurin ynskir at avreiða almennamálini fyri at fáa okkurt annað at umsita.

Hvør triði landsstýrismaðurin hjá Sambandsflokkinum verður valdast um, hvat málsøkið verður. Tveir kandidatar eru í tingbólkinum: Jóhan Dahl, sum í lötuni umsitir vinnumálini – íroknað fiskivinnuna – og Bjørn Kalsø.

Um støðið verður tikið í uppgerðini um fiskivinnupolitikkinum, sum undan valinum var í lögtinginum og innanhýsis í flokkunum, so er eingin ivi um, at ein partur av Sambandsflokkinum heldur vil hava Bjørn Kalsø enn Jóhan Dahl til landsstýrismann í fiskivinnumálum. Jóhan Dahl til fyrimunar telur, at hann og løgmaður higartil hava drigið somu línu í fiskivinnupolitikkinum.

Bjørn Kalsø er boðið, um Sambandsflokkurin fær mentamál at umsita.

Jørgen í figgjarmálaráðið

Fýra tingfólk í Fólkaflokkinum eru upp á tal til at manna landsstýrið.

Jørgen Niclasen eigur at vera sjálvskrivaður sum landsstýrismaður í figgjarmálum. Skuldi tað hent, at hann ikki verður figgjarmálaráðharri, so kann ikki sigast annað, enn at samgongan fer haltandi frá kai! Tað er fyrst og fremst Jørgen Niclasen, sum hevur spent seg fyri uppskotið um flatskatt, og tað hevði verið undarligt og lítið sannførandi, um nakar annar fór í Figgjarmálaráðið at fyrireika broytingarnar í skattalógini og øðrum lógum, sum neyðugt er at broyta, um flatskatturin ikki skal verða annað enn valflesk, nú tað verður Excel rokniarkið, sum Aksel hevur sitið við, ið skal hjálpa ella stýra Jørgeni.

Jacob Vestergaard hevur verið bæði uttanríkisráðharri og fiskimálaráðharri, og hann er besta boðið hjá Fólkaflokkinum upp á fiskimálaráðharra.

Annika Olsen er sjálvskrivað sum landsstýriskvinna. Hon var toppskorari á valinum, og tað hevði borið illa til hjá Fólkaflokkinum onga kvinnu at havt í landsstýrinum. Annika hevur verið landsstýrismaður í innlendismálum, og hesa ferð er hon boð upp á henda sama sessin umframt mentamálini, um tey fella til Fólkaflokkin.

Síðsti fólkaflakstingmaðurin, sum brennur fyri at vinna landsstýrissess, er Jákup Mikkelsen. Hann var upp á tal fyri trimum árum síðani, men tá leyp hann av. Síðani tá hevur hann verið formaður í tingbólkinum. Tað plagar

at vera góð lopfjøl til landsstýrissess. Jákup og norðoyingar kunnu vísa á, at aftur hesa ferð var úrslitið í Norðoyggjum glæsuligt og ikki minst merkisvert, nú Anfinn Kallsberg ikki var á listanum.

Fleiri av bygd

Hóast valfeløg kring landið treingja á at fáa júst teirra umboð í landsstýrið, so bendir alt á, at tað vera tey við parlamentariskum royndum, sum fara at manna sessinar kring fundarborðið í Tinganesi. Undantakið verður landsstýrismaðurin hjá Sjálvstýrisflokkinum.

At sjeý av teimum valdu fara úr tinginum og í landsstýrið ber við sær, at sjeý, sum í fyrstu atløgu dumpaðu, nú fáa boð um at møta á tingi. Seks av hesum eru av bygd, og ein er úr høvuðsstaðnum. Talan er um eina kvinnu – úr høvuðsstaðnum – og um seks bygdamenn.

Í Fólkaflokkinum eru tað Rodmundur Nielsen í Saltangará, Joen Magnus Rasmussen í Leirvík og Brandur Sandoy, borgarstjóri á Sandi. Ongantið áður hevur Fólkaflokkurin havt so stóra politiska umboðan úr Eysturoy. Umframt Jógvan á Lakjuni vera Rodmundur Nielsen og Joen Magnus Rasmussen úr Eysturoy á tingi fyri Fólkaflokkin.

Rodmundur hevur verið eykamaður síðsta valskeið. Hetta er fyrsta ferðin, at Joen Magnus Rasmussen og Brandur Sandoy koma á ting, og úrslitið hjá báðum er merkisvert. Hvørgin hevur áður verið uppstillaður. Joen Magnus, sum er stjóri í Tavuni í Leirvík, fekk 255 persónligar atkvøður – ikki bara í Leirvík og Eysturoy – og Brandur Sandoy fekk 228 persónligar atkvøður. Fyrst og fremst í Sandoy, har atkvøðurnar í fólkaflaksbygdini Húsavík hesa ferð fluttu til Brand Sandoy og frá Gerhardi Lognberg, sum so at siga lænti tær í 2008.

Í Sambandsflokkinum koma trý spildurnýggj fólk á ting: Eivin Jacobsen í Sørvági við 228 persónligum atkvøðum (197 úr Vágum), Reimund Langgaard í Leirvík við 168 persónligum atkvøðum og Jóna Mortensen í Havn við 161 persónligum atkvøðum. Reimund verður fjórða sambandsumboðið úr Eysturoy, har Alfred Olsen, Helgi Abrahamsen og Edva Jacobsen eru vald, og Eivin Jacobsen verður annað umboðið í Vágum, har Rósa Samuelsen býr. Sambandsumboðanin úr høvuðsstaðnum er lutfalsliga lítil. Umframt løgmann verður Jóna Mortensen næsta sambandsumboðið úr Havnini á landspolitiska pallinum.

Um Bill Justinussen verður landsstýrismaður, so kemur Karsten Hansen á ting. Hann var tólv atkvøður aftan fyri Bill á valinum 29. oktober, og Karsten var tann, sum átti flestar persónligar atkvøður, 416, uttan at verða valdur.

Royndirnar

Fyri einari viku síðani kom okkurt skeivt fyri, tá ið víst varð á, hvussu nógv var royndir politikarnir hava.

Tveir tingmenn eru, sum fyrstu

ferð vórðu valdir í 1984. Teir eru Poul Michelsen, sum var tingmaður 1984-1990 og aftur síðani 2002, og Henrik Old, sum sat frá 1984 og fram til 2008, og sum nú er afturvaldur. Jenis av Rana hevur sitið á tingi síðani 1994, tá ið eisini Bjarni Djurholm fyrstu ferð varð valdur. Hann hevði verið varamður fleiri ferðir frammanundan.

Hvør skal vera tingformaður er partur av samgonguavtaluni. Tað hevur ljóðað, at Kári P. Højgaard skuldi verða nýggjur tingformaður. Soleiðis verður tað ikki. Sjálvstýrisflokkurin gongur ikki við til, at tign og løn á sama stigi sum hjá løgmanni skulu vera orsök til, at flokkurin politiskt verður heilt vongbrotin, og størri flokkarnir halda seg eiga rættin til tignarlaga sessin.

Fyri viku síðani varð tað nevnt í hesum teigi, at mest upplögdu boðini til formanssessin eru Jógvan á Lakjuni og Bjarni Djurholm úr Fólkaflokkinum og Alfred Olsen úr Sambandsflokkinum. Tað verður ein av hesum, sum verður valdur, tá ið Poul Michelsen sum ellisformaður fyrrapartin í morgin fer at skipa fyri vali av formansskapi í nýggja lögtinginum.

Fjórða borgarlaga samgongan er nú farin av bakkastokki. Kaj Leo og Jørgen skipa fyri flatskatti og hægri blokki, og nú endar greinarøðin um val og tøl í hesum umfari.

Punktum fyri hesi greinini varð sett seinnapartin hósdayin.

Borgarligar samgongur

Føroya Landsstýri 15. des. 1950 - 18. des. 1954
Sambandsflokkurin og Fólkaflokkurin

Kristian Djurhuus, *løg.*, *sb.*
Thorstein Petersen, *lstm.*, *ff.*
- 1951-54: Hákun Djurhuus, *lstm.*, *ff.*
Richard Long, *lstm.*, *ff.*

Føroya Landsstýri 18. des. 1954 - 9. jan. 1959
Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin

Kristian Djurhuus, *løg.*, *sb.*
Hákun Djurhuus, *lstm.*, *ff.*
- 1957-59: Ole Jacob Jensen, *lstm.*, *ff.*
Edward Mitens, *lstm.*, *sj.*

Føroya Landsstýri 5. jan. 1981 - 10. jan. 1985
Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin

Pauli Ellefsen, *løg.*, *sb.* - *Uttanlands-, idnaðar- og arbeidsmarknaðarmál*
Olaf Olsen, *vløg.*, *ff.* - *Fiskivinnu- og handilsmál*
- frá 1983: Anfinn Kallsberg, *lstm.*, *ff.*
Eilif Samuelsen, *lstm.*, *sb.* - *Skúla-, almanna- og orkumál*
Páll Vang, *lstm.*, *ff.* - *Landbúnaðar-, heilsu-, samferðslu- og løgsmál*
Tórbjørn Poulsen, *lstm.*, *sj.* - *Figgjar-, kommunu- og mentanarmál*